

Část druhá

SYMBOLY CIZINECKÉ LEGIE

Pověstná bílá brigadýrka (le képi blanc)

Bílá brigadýrka vždy mezi lidmi vyvolává zvědavost, neboť právě ona je doslova mýtickým, nezaměnitelným symbolem cizinecké legie. Její opatrování a přeprava mívá příchuť ironie osudu, protože jedni z nejtvrději cvičených mužů současnosti musejí opatrovat kufřík na klobouky, dnes už mezi lidmi pokládáný za jakousi dávnou, legrační

vymoženost parádivých dam. Képi blanc se udržela mezi hlavními součástmi uniformy legionáře, prošla s CL její pohnutou historií.

Skupiny, bojující v Africe, přijaly tuto pokrývku hlavy již v roce 1852. Od roku 1903 tisk ve svých obrazových reportážích z bojů na jihu Oranais a v Maroku představil světu legionáře ve světlých čepicích. Původně to byly khaki čepice, potom bílé, případně s šedým potahem. V létě 1914 se tato pokrývka hlavy stává oficiální součástí výstroje pro celou CL a definitivně se brigadýrka do povědomí světa zapisuje především během let 1920–1930. V horkém Maroku vyžadovala bílá barva časté umývání a proto je rychle staršími legionáři přijata za symbol jejich čistoty a úpravnosti. Legie čelí dosud neznámé popularitě a képi blanc je stále zřetelněji jejím, zatím jen lidově pojímaným, symbolem.

Čepice je však bílým terčem pro nepřítele. Od samého začátku není velitelství s touto barvou spokojeno. Proto rozkazy v roce 1932 vyžadují, aby legionáři nosili brigadýrku s potahem khaki v terénu. I přes tato nařízení se však za několik týdnů na bojišti znovu objevují bílé čepice. Nešlo o schválnost, ale o technický problém : při častém mytí zelená barva slezla a objevil se původní podklad. Přišly nové rozkazy, legionáři měli zabarvovat svou bílou čepici jakýmkoliv způsobem : pomocí kaluže, kávy, dokonce i manganistanu! Od roku 1933 se stává bílá brigadýrka oprávněnou pokrývkou hlavy při vycházce do města. Široká veřejnost vidí slavnostně pochodovat legionáře poprvé v této bílé čepici 14. července roku 1939. Pokračování historie je známé, legionáři od těch dob defilují v bílé brigadýrce v Tunisku, v Lybii, v Alsasku, v Paříži, aby oslavovali vítězství a státní svátek. Jejich poddůstojníci a důstojníci nosí le képi noire, černou brigadýrku s granátem sedmi plamenů.

Zelená kravata

Zelená kravata, nošená dnes legionáři, byla přijata v 1945. Objevil ji pluk CL během pochodu na jedné stavbě mladých lidí. Díky RMLE

tedy světlo světa spatřil nápad, jak napravit nedostatky v oděvu v tehdejších výcvikových střediscích legie. Součástí výstroje se stala roku 1947.

Zelený baret

Přece jen poněkud praktičtější a příjemnější, než bílá brigádýrka, se v džunglích Indočíny zdálo nošení baretu legionářům výsadkářům expedičního vojska v 1948, zatímco jiné pluky legie nosily dál pouze tradiční bílou brigádýrku. Od války v Alžíru se však nošení zeleného baretu rozšířilo do celé cizinecké legie.

Tradiční epolety

Epolety, které jsou nošeny na sváteční uniformě, dostaly konečnou podobu zeleného těla s červenými střapci roku 1866. Barvy jsou dědičtím po švýcarské 2. legii z roku 1835. Stejně barvy najdete na vlajkách rot. V několika obdobích se epolety nenosily, ale definitivně k CL patří od roku 1939.

Legionářské řasení a sklady

Legionáři nosí na košilích a halenách vycházkové uniformy řasení podle nařízené normy, která jimi tak elegantně doplňuje epolety a další součásti uniformy. Nelze je podceňovat. Pro poddůstojníky, kteří mají na starosti výcvik mladých legionářů, znamená zvládnutí tohoto detailu velice důležitou součást jejich práce. Správně vytvořené

faldíky (nařasení) látky na košili – a samozřejmě i nažehlení puků na kalhotách uniform nováčků je viditelná známka úspěchu. Nováčci i na domnělé maličkosti poznávají, co znamená kvalitně udělaná práce, i když jde o zdánlivý detail. Tři přesně utvořené záhyby na košili se vějířovitě rozbíhají od nárameníku u límce dolů k hrudi. Při pozorném prohlížení fotografií je určitě objevíte.

Modrý pás

Původně měl tento pás pomáhat vojákům za mořem, kteří měli střevní potíže. Chránil je a také přispíval k překonání obtíží. Zpočátku se nosil pod uniformou, ale během chlapských legrácek a vtipkování se dostal na světlo boží. Nakonec byla jeho modrá barva přijata a stala se spolu s pásem důležitým symbolem CL od roku 1939.

Uniforma pionýrů

Nakonec méně známá součást cizinecké legie, pionýři. Nosí vousy a zástěru z buvolí kůže, pochodují sekerou na rameni. Připomínají posláni vojáka legionáře-stavitele. Podle tradice velké armády, kdy pionýři otevírají cestu ostatním, jsou pionýři i dnes umístěni v čele pochodů. Ve svých plucích mají pionýři na starosti opravy a vylepšení infrastruktury kasáren.

Část třetí

ODJEZD DO FRANCIE

VŠECHNO ZAČALO JEDNOHO ZIMNÍHO DNE na začátku roku 1991. Četl jsem noviny Nová svoboda a všiml si článku o odjezdu speciální cizinecké jednotky CRAP ze základny na Korsice. Mířila do války v Perském zálivu a já si náhle uvědomil, že to je ono. Když jsem se doma nedostal do jednotek OSN, protože můj nástupní termín byl pro policii problémem, tak zkusím tohle!

V květnu jsem odjel do Francie. Uplynulé týdny a měsíce můj záměr nijak nezměnily, byl jsem pevně rozhodnutý vstoupit do cizinecké legie. Zamířil jsem do Štrasburku, bylo to nejbliž. Než jsem zaklepal na velická dřevěná vrata, ještě jsem si sedl na lavičku a chvíli

jen tak koukal přes Rýn na německou stranu. Jedl jsem poslední řízky od mámy a loučil se s civilním životem.

Bylo jasné, že mi začíná naprosto nový život, ale doopravdy jsem vůbec netušil, co bude obnášet. Už jenom začátek: Legie má ve Francii dvacet tři náborových středisek, tedy skoro v každém větším městě. Ročně se v nich hlásí kolem osmi a půl tisíce nových zájemců, ale prodje jich tak tisíc.

Tímhle sítím jsem také musel projít. Začátek nebyl nijak povznášející: provedli základní lékařskou prohlídku, a jak se nás sešlo víc, naložili nás do vlaku a poslali do Aubagne. Tam sídlí hlavní štáb cizinecké legie. Na cestu nám dali šedé uniformy, rozšlapané kanady druhé třídy a zelené barety bez odznaku. Už cestou na nádraží nás děsně bolely nohy z těch hrozných bot a lidi na nás koukali jako na mimozemšťany. No, nevadí, říkali jsme si a pořád jsme byli nadšení, že jdeme do legie. Nastoupili jsme do vagónů na konci vlaku a před odjezdem nás zamkli na klíč. K průchodovým dveřím měli přístup jenom četaři, kteří nás dostali na starost. Bylo to drsné, ale brali jsme na vědomí, že všechno nové začne teprve v Aubagne.

Dnes má legie přibližně 408 důstojníků, 1724 poddůstojníků a 5530 legionářů, kteří jsou rozděleni do deseti regimentů. Sedm jich zůstává ve Francii a tři jsou v zámoří.

Francie: 1 Régiment Etrangère (RE) v Aubagne, kde je hlavní štáb, výběrové a informační kanceláře, bezpečnostní složky

- 1 REC (kavalerie) ve městě Orange
- 1 REG (ženisté) ve městě Laudun
- 2 REG (ženisté) v Saint Christol
- 2 REG (pěchota) v Nimes
- 4 RE (výcviková škola) v Castelnaudary
- 2 REP (parašutisté) – Calvi, Korsika

Zámoří: 3 REI (pěchota se zaměřením na prales) sídlí v Kourou v Guyaně, Jižní Amerika

- 13 DBLE (pěchota, zaměřená na poušť) sídlí v Džibuti, Afrika, v zemi u Adenského zálivu

- DLEM (zabezpečovací pěchota) je v Mayottě, na jednom z Komorských ostrovů mezi Afrikou a Madagaskarem

Průměrný věk současných legionářů je 23 roků, IQ dosahuje průměru 120 bodů, ze sedmdesáti procent jde o cizince, kteří se hlásí celkem ke 130 národnostem.

Tady, v Aubagne, si už musíte zvykat na to, že vás oslovují pouze vaším novým jménem. Dnes je to povinné, ale já si nové jméno ještě dávat nemusel. Přesto jsem měl problémy, protože slyšet vyslovovat svoje jméno francouzsky byl dost divný zážitek.

Potíž s francouzskou výslovností jména jsem si vychutnal hned první den. Při vyhlásování přítomnosti jsem zůstal na nástupišti sám. Dvoumetrový četař ke mně přistoupil a kopem do břicha mne taktně upozornil, že moje jméno už opravdu četli.

Potom začaly základní administrativní procedury. Podepsali jsme pětiletou smlouvu, i když jsme ještě nebyli přijati. Fotografovali jsme se s dřevěnou destičkou. Bylo na ní naše matrikulační číslo, které legionáři zůstává až do smrti. Mně bylo přiděleno Mle. 180 640. Pokud někdo má tetování, fotí se také to. Potom jsme prošli další lékařskou prohlídkou a pohovorem s lékařem. Před odchodem do kasáren jsou ještě nováčci odvedeni do televizní místnosti, kde jim důstojníci vysvětlí, co je čeká v příštích dnech, a promítnou krátký instruktážní film.

Od chvíle, kdy jsme podepsali smlouvu, jsme dostávali plat 150 franků denně, i když jsme tak úplně ještě legionáři nebyli. Od čtyř ráno do deseti večer jsme ale měli co dělat. Zapojili jsme se do prací v kasárnách, každý den chodili pomáhat do kuchyně, skladu, zameťali cesty a také jezdili pomáhat do Legionářského penzionu v městčku Puyloubier. Tam jsme vídali veterány. Říkali jsme si mezi kluky: „Doufejme, že tak taky jednou neskončíme.“

Na prvním večerním nástupu nám byly přiděleny postele na zhruba dvacetilůžkových pokojích. Moc jsme si jich neužili, protože tam se jenom spí, jinak je celý den vyplněn prací, děláním testů a také čekáním. V Aubagne jsem zůstal asi měsíc, takže jsem si to opravdu užil. Dneska je to většinou otázka dvou týdnů, výjimečně tří.

Jednou z nejsilnějších vzpomínek je první pohovor s bezpečnostní službou DSPLE. My jí říkali prostě gestapo, protože z nás tahali naprosto všechno. Celý život, problémy, záliby, drogy, rodina, proč a jak víme o legii. Vzali nám otisky prstů, a kdo měl nějaké znamení, jizvu nebo tetování, všechno se zapsalo.

Věřili jsme, že už po tomhle rozhovoru jsme na půli cesty do výcvikového tábora Castel. Jenže tak rychlé to nebylo. Jednak záleží na všech testech, jednak se rozhovory s „gestapem“ ještě dvakrát opakují, pokaždé se k otázkám z prvního přidávají další, podrobnější. Celá ta dlouhá doba nejistoty a další otázky a testy, hlavně když jejich nesplnění znamenalo okamžitou cestu domů, několika klukům ubíraly odvalu. Jenže já věděl, co chci. Umínil jsem si vydržet a rozhodl si pro sebe čekání vyřešit tím, že to tak musí být a hotovo.

Konečně bylo jasno: Přijali mě a po dalším týdnu mě čekal tábor v Castenaldary, zkráceně v Castlu.

4. Régiment Etranger

TENTO ÚTVAR (4 RE) MÁ NA STAROSTI VÝCVIK A ZDOKONALOVÁNÍ NOVÁČKŮ, PODDŮSTOJNÍKŮ A SPECIALISTŮ. NOVÁČCI MUSEJÍ vedle vojenských dovedností, znalostí a povinností zvládnout ještě kompletní orientaci v CL a také její historii a tradice. Všichni musejí zvládnout francouzštinu, během šedesáti hodin výuky nejméně 400 slov. Nováčci dostávají do těla, protože fyzická zdatnost tady znamená hodně.

Pokud zvládnete uběhnout překážkovou dráhu do pěti minut, Cooper přes 2 800 m, uplavat stovku s deseti metry pod vodou a zadržením dechu, plus bez problému čtyři dny pochodovat s výstrojí a s nocemi napůl strávenými přesunem za tmy, zvládáte minimální výkony legionáře. K tomu ale přidejte střelbu, sto procentní na 200 m v lehu, na menší vzdálenosti v kleku a ve stoji. Absolvujete zhruba

dvanáct střelb s průměrem dvě stě nábojů ráže 5,56 mm. A deset legionářských písni.

Byl jsem zařazen na třetí rotu a strávil v ní čtyři měsíce. Nejdřív nás odvezli na farmu, abychom se měsíc seznamovali s vojenským životem. Jak jsem už řekl, potřebovali jsme se hlavně naučit francouzsky a dozvědět se co nejvíc o legii, její současnosti a historii.

Udělal z nás dvojice, vždycky jednoho cizince s Francouzem, aby nám jazyk šel rychleji. Francouzština není dvakrát jednoduchá, ale určitě nemůžu za to, že můj partner vydržel na farmě sotva čtrnáct dní a dezertoval. Vojenská policie ho chytila a dál jsme o něm už moc neslyšeli. Jen o pořádném výprasku, který dostal. Dezertéry tu nikdy neměli rádi.

Konečně pochod Képi Blanc! Po měsíčním učení a výcviku jsme týden pochodovali a potom následovala slavnostní ceremonie. Dostali jsme vytoužené, opravdové bílé čepice legionářů. Věděli jste, že na Képi Blanc potřebujete speciální kufřík na klobouky?

Celou dobu v Castlu jsme se seznamovali s vojenskou technikou. Kvalitu výcviku tady posuzovali podle toho, jak dobře to člověk podá ve francouzštině, ale jestli opravdu chápe a rozumí, to už je věc jiná. Stejně to bylo se zpíváním. Zpíváte si celý den, ale o čem, toť otázka.

Bylo nás v rotě třiapadesát, z toho dva Češi a tři Slováci. Když se dalo, tajně jsme se domlouvali po našem, ale museli jsme být ve střehu. Slyšet někdo něco jiného než francouzštinu, fasujeme úklid navíc nebo jsme bez večeře. S jídlem jsme si vůbec užili už od začátku: Člověk musí vychytat spoustu malých fint, aby se dostal k jídlu co nejdřív, aby jedl dost rychle, když se zdrží. Občas se k jídlu prostě nedostane. Když jsme před obědem měli zpívat, nešlo nám to, a tak nás místo oběda honili z jednoho kopce na druhý. Po návratu jsme jen vzali tácky s jídlem a lup s tím do smetí.

Jinak tu byla spousta věcí jako na naší vojně, jenom s nadáváním to bylo lepší. Když na nás někdo řval a my mu stejně nerozuměli, diplomaticky jsme kývali hlavami, jako že jo, že to bereme na vědomí.

Měli jsme jednoho instruktora z Portugalska, výškou malého, ale děsně otravného. Hlavně kamarád Slovák s přezdívkou Medvěd si s ním

užil. Při každé večerní kontrole počtu a hygieny ho ten Portugalec s oblibou tahal za chlupy na hrudi. Medvěd byl totiž strašlivě zarostlý. Bolelo ho to jako čert, ale držel se. On ho chtěl instruktor asi vyprovokovat, možná mu tu srst i záviděl, ale kdyby se Medvěd neovládl, byl by z toho náramný malér. Nejdřív pořádný výprask a potom vyhazov.

Proti takovým provokacím jsme se snažili ubránit, co nejvíc omezit šance, aby si na nás mohli instruktoři něco vymyslet. I Medvěd nakonec svou obranu našel. Jednou v noci mě vzbudil a požádal, ať ho oholím na zádech, tam že si sám nedosáhne. Opravdu už byl skoro hotový, a když měl holá i záda, byl jako znovuzrozený. Légrace byla při další kontrole. Portugalec šel najisto a chlupy nikde! Byl tak zklamaný, že jsme za trest všichni dělali kliky až dlouho do noci.

Při našem výcviku během těchto dalších tří měsíců se střídaly dvoutýdenní pobyty na farmě s týdnem v kasárnách. Na farmě dál pokračovala základní vojenská výuka, zdokonalování psychické a fyzické zdatnosti a vytrvalosti, další detaily o legii, v kasárnách jsme měli strážu a služby v kuchyni.

Snad nejsilnější zážitek z přijímače se týkal směsi národností. Každý přinášel něco nového pro ty ostatní. Mně například připadalo naprosto fantastické, že někdo opravdu v životě neviděl sníh. Můžete o tom slyšet nebo číst, ale když toho člověka opravdu vidíte, je to o něčem jiném. Jiný zase netušil, jak rozdělat oheň, chytit slepici a připravit si ji. Nebo připravit nějaké pečivo, poradit si s přežitím v přírodě. Když vezmu v potaz, že v legii máme kolem 136 národností, člověku se zdá, že udělal cestu kolem světa. Hlavně to bylo znát v okamžiku, když jsme se po výšlapech v horách sešli u ohně a zpívali písničky podle národností. Samozřejmě i ty povinné, legionářské.

Tady v Castelu kladli velký důraz na legionářský řád. Obnáší všechno, co by měl opravdový legionář dodržovat. V průběhu přijímače hodně kluků nevydrželo fyzickou zabíračku, spojenou s tlakem na psychiku. Vládne tu fakt tvrdá disciplína a tohle všechno někteří řešili útekem. Stávalo se, že ti nejslabší spáchali sebevraždu. Opravdu na rovinu říkám, že se každý tomuhle životu přizpůsobit nedokáže.

Légionnaire, tu es un volontaire servant la France avec honneur et fidélité.

Chaque légionnaire est ton frère d'arme quelle que soit sa nationalité, sa race, sa religion. Tu lui manifestes toujours la solidarité étroite qui doit unir les membres d'une même famille.

Respectueux des traditions, attaché à tes chefs, la discipline et la camaraderie sont ta force, le courage et la loyauté tes vertus.

Fier de ton état de légionnaire, tu le montres dans ta tenue toujours élégante, ton comportement toujours digne mais modeste, ton casernement toujours net

Soldat d'élite, tu t'entraînes avec rigueur, tu entretiens ton arme comme ton bien le plus précieux, tu as le souci constant de ta forme physique.

Legionáři, jsi dobrovolník, který slouží Francii věrně a se ctí.

Každý legionář je tvůj bratr ve zbrani, bez ohledu na svůj původ, národnost, rasu či náboženství. Budeš to dávat najevo neochvějnou a upřímnou svorností, která musí bez ustání stmelovat příslušníky této velké rodiny.

Z úcty k dávným tradicím legie budeš ctít své nadřízené. Tvou silou je sebekázeň a přátelství, tvými ctnostmi odvaha a loajalita.

Buď hrdý na to, že jsi legionář, a svou hrdost prokazuj důstojným, leč skromným vystupováním, vždy dokonale upraveným zevnějškem a čistě uklizeným obydlím.

Jakožto příslušník elitního sboru se budeš neustále udržovat v prvotřídní fyzické kondici, při výcviku budeš aktivní a vytrvalý a o svou zbraň budeš pečovat jako o nejcenější majetek.

La mission est sacrée, tu l'exécutes jusqu'au bout dans le respect des lois, des coutumes de la guerre et des conventions internationales et si besoin, au péril de ta vie.

Au combat, tu agis sans passion et sans haine, tu respectes les ennemis vaincus, tu n'abandonnes jamais ni tes morts, ni tes blessés, ni tes armes.

Úkol, který ti byl svěřen, je vždy posvátný a ty jej musíš splnit za každou cenu s dodržováním zákonů, vojenských úct a mezinárodních dohod i za cenu nasazení života.

Bojovat budeš bez nenávisti a bez radosti ze zabíjení. K poraženému nepříteli se budeš chovat s úctou a své raněné ani mrtvé druhy nikdy neopustíš. Za žádných okolností nevydáš nepříteli svou zbraň.

Po ukončení výcviku v Castelu jsme se vrátili nazpátek do Aubagne. Tady nás měli rozdělit mezi deset regimentů. Protože jsem se během přijímače docela dobře umisťoval, dostal jsem se mezi prvních deset a mohl si vybrat. Konečně jsem měl svůj sen tak nadosah, že jsem po něm sáhl. Vydal jsem se k 2 REP na Korsiku k parašutistům.

2° Régiment Etrangère de Parachutiste

KDYŽ JSEM DORAZIL NA KORSIKU, BYLO UŽ ZÁŘÍ ROKU 1991. Po docela příjemné plavbě přes krásné moře jsem poprvé spatřil tohle nádherné místo a přiznám se, jakmile jsem vystoupil na pevninu, dostal jsem samým dojetím husí kůže. Byla to nádhera. Ještě dneska jsem ochoten přísahat, že Korsika je jedno z nejkrásnějších míst světa.